

Bryssel den 24 maj 2017
(OR. en)

9646/17

CT 52
ENFOPOL 269
COSI 119
COTER 44

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	9572/17
Ärende:	Utkast till reviderade riktlinjer för EU:s strategi för att bekämpa radikaliserings och rekrytering till terrorism

Bakgrund

1. Den 4 december 2014 nådde rådet en överenskommelse om riktlinjer¹ för att komplettera den reviderade EU-strategin för att bekämpa radikaliserings och rekrytering till terrorism², som godkändes i juni 2014. Enligt punkt två i riktlinjerna "*måste dessa riktlinjer och de inneboende prioriteringarna, liksom genomförandet av dem, övervakas och vid behov anpassas*", för att nya och framtida hot ska kunna hanteras på ett verkningsfullt sätt. Dessutom bör läget när det gäller genomförandet av riktlinjerna, i överensstämmelse med punkt 4 i riktlinjerna, "*ses över vartannat år och uppdateras när så är lämpligt för att verkningsfulla åtgärder på nationell nivå och EU-nivå ska säkerställas mot bakgrund av förändringarna på terrorismområdet*".

¹ Dok. 13469/1/14.

² Dok. 9956/14 JAI 332 ENFOPOL 138 COTER 34.

2. Sedan riktlinjerna antogs har hotbilden ändrats³.
3. Det är medlemsstaterna som har det främsta ansvaret för att bekämpa och förebygga radikaliserings och rekrytering till terrorism. Terroristattacker i Europa under 2015 och 2016 har emellertid återigen visat på vikten av att även på europeisk nivå ta itu med den radikaliserings som leder till terrorism och våldsam extremism. Vid det informella möte som hölls den 12 februari 2015 efter terrorattacker i Paris i januari 2015 efterlyste stats- och regeringscheferna under rubriken *Att förebygga radikaliserings och värna om värden*
 - att lämpliga åtgärder i överensstämmelse med nationella konstitutioner vidtas för att upptäcka och avlägsna internetinnehåll som främjar terrorism eller extremism, exempelvis genom ett ökat samarbete mellan offentliga myndigheter och den privata sektorn på EU-nivå, även i samarbete med Europol för att inrätta kapacitet när det gäller anmälan av internetinnehåll,
 - kommunikationsstrategier som verkar för tolerans, icke-diskriminering, grundläggande friheter och solidaritet i hela EU, bland annat genom att intensifiera den interreligiösa dialogen och andra samhällsdialoger, och budskap som motverkar terroristideologier, inklusive genom att offren kommer till tals, och
 - initiativ avseende utbildning, yrkesutbildning, arbetstillfällen, social integration och rehabilitering ur ett rättsligt perspektiv för att komma åt de faktorer som bidrar till radikaliserings, bland annat i fängelser.
4. Sedan riktlinjerna antogs har ramen för politiken utvecklats. **Bilaga II** ger en översikt över relevanta policydokument med åtgärder och initiativ för att förbättra ansträngningarna att förebygga och bekämpa radikaliserings som leder till terrorism och våldsam extremism. Förteckningen omfattar huvudsakligen slutsatser från Europeiska rådet, rådets slutsatser och kommissionsmeddelanden, men även resolutioner från Europaparlamentet och yttranden från regionkommittén.

³ Se t.ex. dok. 6699/17, *Update on the conclusions, recommendations and way forward on the INTCEM and Europol threat assessments mechanism* (ej översatt till svenska).

Den 2 februari 2017 lanserade kommissionen ett nätverk av beslutsfattare som arbetar med förebyggande insatser, med det dubbla målet att

- stärka och institutionalisera utbytet av sakkunskap och erfarenheter om förebyggande strategier och politik i medlemsstaterna, och
- göra medlemsstaterna mer delaktiga i RAN:s (EU:s nätverk för kunskapsspridning om radikaliserings) verksamhet.

5. Den växande utmaningen i samband med europeiska utländska terroriststridande som återvänder från Syrien och Irak, inbegripet kvinnor och barn, diskuterades i RIF-rådet i december 2016 med utgångspunkt i ett dokument som utarbetats av EU:s samordnare för kampen mot terrorism. Det pågår diskussioner i berörda arbetsgrupper samt inom ramen för G15 och RAN:s kompetenscentrum. Resultaten av en enkät om barn och om hur medlemsstaterna hanterar situationen lades fram för ständiga kommittén för inre säkerhet i mars 2017. Sammanställda resultat av de olika initiativen kommer att läggas fram för RIF-rådet senare i år.
6. Sedan början av 2015 har ett flertal initiativ genomförts. **Bilaga III** ger en översikt över de viktigaste händelserna.
7. Mot denna bakgrund har riktlinjerna reviderats, så att de vederbörligen återger den ändrade hotbilden och den senaste tidens politiska händelseutveckling. De har anpassats med utgångspunkt i de framsteg som gjorts och vidareutvecklar konkreta och påtagliga åtgärder samt anpassar prioriteringarna för att bemöta aktuella utmaningar på ett effektivt sätt.

Det fortsatta arbetet med de reviderade riktlinjerna – frågor att beakta/luckor att täppa till/prioriteringar att fastställa

8. Nya rapporter från Europol och IntCen⁴ har betonat och bekräftat ett antal utmaningar och hot, inte minst hotet från personer som agerar ensamma eller i små celler, användningen av sociala medier i radikaliserings- och rekryteringssyfte, försök att rekrytera asylsökande/flyktingar/migranter, återvändande utländska terroriststridande och barn, nya vägar mot radikalisering, en växande högerextremism och risken för polarisering.
9. Färsk policydokument har lyft fram ytterligare ett antal utmaningar, särskilt ungdomsradikalisering, ideologins betydelse, genusaspekter av radikalisering, radikalisering i fängelser och avradikalisering eller avståndstagande mer generellt. Med tanke på dessa utmaningar måste det politiska svaret utnyttja alla relevanta policyområden och instrument, inbegripet straffrätt, utbildning, social delaktighet, medborgarskap, europeiska värderingar osv. Övergripande aspekter omfattar förebyggande strategier och handlingsplaner på nationell, regional och lokal nivå, myndighetsövergripande strategier som omfattar alla relevanta aktörer, samarbetsmodeller, forum för utbyte av sakkunskap och erfarenheter samt informations- och utbildningsåtgärder.
10. Mot bakgrund av ovanstående vidareutvecklar riktlinjerna konkreta åtgärder för att genomföra rekommendationerna i de relevanta policydokumenten och tillhandahåller verktyg för ett effektivt bemötande av de fastställda utmaningarna. Med anledning av diskussionerna i arbetsgruppen mot terrorism den 15 mars 2017 och uppmaningen att lämna in bidrag, tillhandahöll ett antal delegationer skriftliga kommentarer om det utkast som lades fram vid mötet, varav merparten beaktas i föreliggande reviderade version.

⁴ EEAS (2017) 10081 av den 17 februari 2017 (*Six Monthly Assessment of the Threat from Islamist Terrorism: part 1 – Europe*, (ej översatt till svenska) (*CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL*)). Dok. 5499/17, EDOC 870884 – v3 (*An Outlook on Developments in Jihadist Terrorism* (ej översatt till svenska) (*RESTREINT UE/EU RESTRICTED*)).

11. Det föreslås att nätverket av nationella beslutsfattare som arbetar med förebyggande insatser, som kommer att sammanträda ungefär fyra gånger per år, infogar dessa riktlinjer i sitt framtida arbete. Nätverket kan fungera som ett verktyg för att gå vidare med genomförandet av riktlinjerna.

Kommissionen uppmanas att regelbundet rapportera till arbetsgruppen mot terrorism om nätverkets verksamhet. Arbetsgruppen mot terrorism bör årligen utvärdera genomförandet av riktlinjerna samt se över dem och uppdatera dem vid behov, för att se till att nya och framväxande hot bemöts effektivt.

BILAGA I

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Allmänt				
1.	Nationella strategier för att förebygga radikaliserings och rekrytering till terrorism	Överväga och uppdatera strategier för att förebygga radikaliserings, främja myndighetsövergripande samarbete på nationell, regional och lokal nivå, med hänsyn till nya utmaningar och/eller fortsatt genomförande och utvärdering av befintliga strategier Överväga att utse nationella samordnare av det förebyggande arbetet <u>till nationella RAN-kontaktpunkter</u>	Medlemsstaterna/kommissionen	Meddelande om radikaliserings 2016, rådets slutsatser om straffrättsliga åtgärder 2015, rådets slutsatser om ungdomar 2016, regionkommitténs yttrande 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Ge stöd till vidare forskning om tendenser och utmaningar i fråga om radikaliserings och rekrytering till terrorism				
2.	Samla sakkunskap för att förebygga och motverka radikaliserings och rekrytering till terrorism	Utnyttja bland annat RAN:s kompetenscentrum för att kartlägga forskning och fastställa forskningsluckor Utbyta sakkunskap och erfarenhet om förebyggande angreppssätt, strategier och ingripanden, i synnerhet inom nätverket av beslutsfattare som arbetar med förebyggande insatser Utbyta relevanta forskningsrön inom lämpliga forum (bland annat nätverket av beslutsfattare som arbetar med förebyggande insatser och det europeiska nätverket för strategisk kommunikation)	Kommissionen/medlemsstaterna	Meddelande om radikaliserings 2016 (nyckelåtgärd 1)

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
3.	Stödja riktad forskning om hur man bekämpar radikaliserings och rekrytering till terrorism och främjar utvecklingen av evidensbaserade och effektiva ingripanden, inkl. om exitstrategier	Använda programmet Horisont 2020 och fonden för inre säkerhet (både EU-åtgärder och/eller nationella program, beroende på vad som är lämpligt) Stödja samarbete mellan forskare, yrkesverksamma, beslutsfattare och det civila samhället för att fastställa forskningsbehov Styra forskningsverksamhet och underlätta användningen av forskningsrön för att utveckla effektiva förebyggande ingripanden och mäta/utvärdera deras effektivitet	Kommissionen/medlemsstaterna	Meddelande om radikaliserings 2016 (nyckelåtgärd 3)

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
	Verka för säkerhet, rättvisa och lika möjligheter för alla – mobilisering av utbildningssektorn för att främja gemensamma värderingar och förebygga radikaliserings som leder till våldsam extremism			Meddelande om radikaliserings 2016 (nyckelåtgärderna 10–14 i fjärde området: "Främja en inkluderande utbildning och gemensamma EU-värden")
4.	Uppmuntra tillräcklig uppmärksamhet på hur man främjar förmågan att tänka kritiskt och mediekunskap	Se till att kritiskt tänkande, särskilt i förhållande till medierna, ingår i utbildningssystemen Stödja lärarkåren och skolledarna, så att de kan ta upp mediekunskap och kritiskt tänkande på ett effektivt sätt Stärka dialogen, samarbetet och partnerskapet mellan relevanta aktörer (inbegripet inom utbildningssektorn och mediesektorn samt det civila samhället och ungdomsorganisationer) för att underlätta ett sektorsövergripande tillvägagångssätt Använda befintliga instrument för att stödja utvecklingen av förmågan till kritiskt tänkande, t.ex. programmet Kreativa Europa och Erasmus+, beroende på vad som är lämpligt	Medlemsstaterna/kommissionen	Meddelande om radikaliserings 2016, rådets slutsatser om mediekompetens och kritiskt tänkande 2016, rådets slutsatser om ungdomar 2016, rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
5.	Bland annat på utbildningsområdet utveckla insatser och program som skapar sammanhållning, som främjar grundläggande rättigheter, rättsstatlighet och demokrati och uppmuntrar inkluderande, toleranta och pluralistiska samhällen	Främja global utbildning och medborgarutbildning samt volontärarbete för att främja social, medborgerlig och interkulturell kompetens Uppmuntra inkluderande utbildning för alla barn och ungdomar och samtidigt bekämpa rasism, främlingsfientlighet, intolerans, mobbning och alla former av diskriminering	Medlemsstaterna/kommissionen/FR A/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	Rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings, rådets slutsatser om kritiskt tänkande
6.	Bredda kompetensen hos lärare, utbildare och annan utbildningspersonal i fråga om radikaliserings, särskilt genom att främja gemensamma värderingar och hantera mångfald	Stödja utbildning som hjälper lärare och ungdomsledare att känna igen tidiga tecken på radikaliserat beteende och spela en aktiv roll när det gäller att förebygga våldsamt radikaliserings Uppmuntra socialt trygga inlärningsmiljöer, både på och utanför nätet, där kontroversiella frågor kan diskuteras öppet och yttrandefriheten bibehållas, och göra det möjligt för lärare att ta initiativ till och leda sådana diskussioner	Medlemsstaterna/kommissionen/FR A/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	Rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings 2016, rådets slutsatser om kritiskt tänkande

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
7.	Öka medvetenheten om frågor som rör radikaliserings och rekrytering till terrorism	1. Överväga att inrätta informella nätverk för yrkesverksamma i första ledet och offer för terrorism 2. Överväga att inrätta informella nätverk för rehabiliterade terrorister som kan bidra till projekt mot rekrytering av terrorister 3. Övervägande från behöriga myndigheters sida om att föra en dialog med allmänheten genom t.ex. sociala medier och/eller informationsplattformar	Medlemsstaterna	
Förbättra kommunikationen från myndigheter				
8.	Utarbeta riktade kommunikationskampanjer på EU-nivå och nationell nivå där aktuella prioriteringar till stöd för andra inslag i dessa riktlinjer tas upp	Använda det europeiska nätverket för strategisk kommunikation som uppföljningsprojekt för att bygga upp nödvändig kapacitet i medlemsstaterna och hjälpa till att utveckla effektiva strategiska kommunikationskampanjer Stödja arbetet i det europeiska nätverket för strategisk kommunikation, t.ex. genom att stationera ut personal till nätverket Utveckla samarbeten och utbyten av bästa praxis med den globala koalitionen mot Da'esh	Kommissionen/medlemsstaterna/E U:s samordnare för kampen mot terrorism/utrikestjänsten	Rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Stödja budskap mot terrorism				
9.	Ge tillgång till professionell kommunikations- och mediekompetens för trovärdiga företrädare för det civila samhället som har goda möjligheter att utmana och motverka terroristbudskap	Tillhandahålla en finansieringskälla och underlätta kapacitetsuppbyggnad i det civila samhället (t.ex. icke-statliga organisationer) Stödja programmet för att stärka det civila samhällets ställning i syfte att betydligt öka utbildningen och stödet till det civila samhällets parter så att mängden effektiva positiva alternativa budskap på nätet ökar, i nära samarbete med RAN och det europeiska nätverket för strategisk kommunikation. Uppmuntra användning av vittnesmål från offer och rehabiliterade terrorister om lämpligt Hitta positiva förebilder som är beredda att stödja främjandet av dessa budskap och kampanjer	Medlemsstaterna/kommissionen/ utrikestjänsten	Rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings 2016, meddelande om radikaliserings 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
10.	Underlätta en dialog mellan myndigheter, civila aktörer och det civila samhället för att motverka radikaliserings och rekrytering till terrorism	Studera och utbyta bästa praxis i fråga om lösningar för att underlätta dialog, bl.a. om officiella företrädare för religiösa grupper eller utbildning av religiösa ledare/predikanter, och föreslå bästa praxis På grundval av kommissionens studie om exilgrupper i Europa, identifiera personer med stort inflytande både inom och utanför EU	Medlemsstaterna/kommissionen/utrikesjästen/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	
11.	Se till att motbudskap som vuxit fram i medlemsstater och tredjeländer finns tillgängliga som exempel för andra initiativ	Stödja spridningen av verktyg för motbudskap och innehåll till lämpliga aktörer med lämplig översättning. Detta kan göras tillsammans med pågående initiativ eller genom att stödja sådana	Utrikesjästen/kommissionen	

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Motverka radikaliserings och rekrytering till terrorism på internet				
12.	Minska tillgången till och påverkan av material på internet som främjar radikaliserings som leder till terrorism, i förekommande fall med beaktande av den nationella lagstiftningen i varje medlemsstat	Vidareutveckla och fortsätta stödja genomförandet av initiativ via EU:s internetforum och främja dess mål, särskilt ett snabbt borttagande av terroristinnehåll, oavsett ideologi, samt spridning av motbudskap och alternativa budskap Fortsätta arbetet med att säkerställa ett effektivt genomförande av uppförandekoden för motverkande av olaglig hatpropaganda över internet	Kommissionen/utrikesjänsen/EU:s samordnare för kampen mot terrorism/medlemsstaterna	Nyckelåtgärderna 4 och 6 i meddelandet om radikaliserings 2016, <i>Första rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion</i> , rådets slutsatser om förbättrad straffrätt i cyberrymden, resultatet av det 3508:e mötet i rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 8–9 december 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
13.	Utarbeta lämpliga motåtgärder mot utsändning av våldsamt radikalt innehåll	Intcen ska göra en bedömning av frågan om våldsamt radikal propaganda och allmän kommunikation och dess effekter, som en del av Intcens analys av tendenser i fråga om radikaliserings och rekrytering. EU:s samordnare för kampen mot terrorism/utrikes tjänsten ska inleda diskussioner med länder vars tv-kanaler sänder våldsamt radikalt innehåll; EU:s samordnare för kampen mot terrorism/utrikes tjänsten ska uppdatera medlemsstaterna om eventuella bilaterala diskussioner och resultatet av dessa	Utrikes tjänsten/EU:s samordnare för kampen mot terrorism/medlemsstaterna	

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
14.	Upptäcka och ta itu med innehåll som främjar radikaliserings och rekrytering till terrorism	Stödja arbetet vid EU:s internetforum och Europol's europeiska centrum mot terrorism, framför allt arbetet vid EU:-enheten för anmälan av innehåll på internet Inrätta nationella mekanismer för att säkerställa snabb och effektiv identifiering och hantering av innehåll på internet som främjar radikaliserings och rekrytering till terrorism tillsammans med internetleverantörer, med användning av tjänster som tillhandahålls av EU-enheten för anmälan av innehåll på internet vid behov Upprätta och upprätthålla effektiva förbindelser med relevanta partner inom den privata sektorn, om lämpligt, antingen bilateralt eller multilateralt tillsammans med medlemsstaterna eller/och kommissionen. I detta hänseende uppmanas medlemsstaterna att använda sig av de förbindelser som upprättats inom ramen för EU:s internetforum	Medlemsstaterna/ kommissionen/Eurojust/Europol	Rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings 2016, meddelande om radikaliserings 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
		Fortsätta att utbyta kunskaper och bästa praxis för att identifiera lämpliga åtgärder och förfaranden för att upptäcka och ta itu med innehåll på internet som främjar radikaliserings och rekrytering till terrorism Utbyta kunskaper och bästa praxis i fråga om förbud mot tillgång till och spridning av olagligt innehåll på internet och effektiv tillämpning av dem		

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Fortbildning, kapacitetsuppbyggnad och dialog med yrkesverksamma i första ledet i berörda sektorer				
15.	Fortbilda dem som arbetar i första ledet	Överväga värdet av att inrätta ett frivilligt europeiskt fortbildningsprogram för dem som arbetar i första ledet för att öka deras medvetenhet om frågor i samband med radikaliserings och hur de kan arbeta med dessa, med utgångspunkt i erfarenheter från RAN och det europeiska nätverket för rättslig utbildning. Ett inslag bör vara utbildning av utbildarna, med både sektorsspecifik och sektorsövergripande utbildning, skräddarsydd efter medlemsstaternas krav	Kommissionen/Cepol	
16.	Upprätta kontakter mellan dem som arbetar i första ledet på nationell nivå	Inrätta nationella expertnätverk för att komplettera RAN:s verksamhet, utbyta god praxis och tillhandahålla nationell utbildning för dem som arbetar i första ledet	Medlemsstaterna / kommissionen	

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Hjälpa enskilda människor och det civila samhället att bygga upp motståndskraft				
17.	Utforma och stödja initiativ för motståndskraft riktade mot särskilda grupper och stödja civilsamhällesorganisationer som arbetar på detta område	Ska fastställas av medlemsstaterna	Medlemsstaterna	
18.	Stödja och ge ungdomar egenmakt med effektiva åtgärder för att öka delaktigheten, och stärka känslan av samhörighet och en positiv identitet	Uppmuntra samarbete mellan ungdomssektorn, utbildningssektorn och andra relevanta sektorer Utveckla gemensamma verktyg, åtgärder och utbyte av god praxis för att motverka ungdomars radikaliserings och öka motståndskraften Ta fram och erbjuda utbildning av ungdomsledare, med beaktande av ungdomsledarnas verktygslåda och rekommendationerna för beslutsfattare Inrätta initiativ för att stärka ungdomars engagemang och medborgarkänsla	Kommissionen / medlemsstaterna	Rådets slutsatser om ungdomsarbets roll, rådets slutsatser om förebyggande av radikaliserings, rådets slutsatser om mediekompetens och kritiskt tänkande, meddelande om radikaliserings 2016

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Stödja avhopparinitiativ				
19.	Utveckla alternativ för medlemsstater som vill inrätta egna program (även ekonomiskt)	Identifiera behov och krav för nationella avhoppar- och utträdesstrategier Organisera workshoppar och fortbildning på EU-nivå för att stödja medlemsstaterna, även genom RAN	Medlemsstaterna / kommissionen	
20.	Utarbeta en politisk ram för att förebygga radikaliseringsom leder till våldsam extremism och terrorism i fängelser	Förbättra fortbildningen av dem som arbetar i första ledet i fängelser, bl.a. med utgångspunkt i erfarenheter från RAN och europeiska nätverket för rättslig utbildning, utöka medlemmarna i europeiska nätverket för rättslig utbildning, utbyta god praxis, för att upptäcka intagna som både ägnar sig åt radikaliseringsom och som radikaliseras Anta åtgärder för att främja kritiskt tänkande, religiös tolerans och återintegrering i samhället för intagna	Medlemsstaterna / kommissionen	Meddelande om radikaliseringsom 2016, rådets slutsatser om straffrätt, Europaparlamentets betänkande 2015

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
		Utbyta god praxis och utarbeta strategiska rekommendationer om förebyggande av radikaliserings för yrkesverksamma i första ledet (vid behov även för domare och åklagare), omfattande verksamhet som rör fängelser och skyddstillsyn, med beaktande av Europarådets riktlinjer för kriminalvården och skyddstillsyn när det gäller radikaliserings och våldsam extremism från 2016. Genomförande och utvärdering av särskilda program för förebyggande samt avradikalisering, avståndstagande och återanpassning		

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
		Kommissionen fortsätter att underlätta ovanstående via EU-finansiering till utbildningsprogram för personal inom kriminalvården och skyddstillsyn när det gäller radikaliserings och för att utarbeta program för avradikalisering/återanpassning och verktyg för riskbedömning, för användning både i fängelser och straffrättsliga förfaranden, i synnerhet genom upprepning av användbara exempel på bästa praxis från medlemsstaterna I linje med rådets slutsatser från november 2015 fortsätter Eurojust att övervaka trenderna och utvecklingen när det gäller tillämplig rättslig ram och relevant rättspraxis i medlemsstaterna, inbegripet användning av alternativ till lagföring och frihetsberövande i terrorismfall.		

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
		Eurojusts taktiska möten om terrorism för att främja utbyte av befintlig nationell praxis och de lärdomar som dragits därav. Eurojusts Terrorism Conviction Monitor och Eurojusts rapporter om utländska terroriststridande för att redogöra för resultaten och rekommendationerna på området avradikalisering i syfte att informera beslutsfattare och bidra till vidareutvecklingen av den straffrättsliga politiken avseende utländska terroriststridande.		

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
Anpassa inrikes och utrikes arbete med att motverka radikaliserings till varandra				
21.	Skapa en överblick över befintliga program för förebyggande och utträde	Genomföra en omfattande studie av befintliga europeiska och utomeuropeiska program för förebyggande och utträde	Utrikestjänsten/kommissionen/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	
22.	Se till att man vid utarbetandet av gränsförvaltningspolitiken, inklusive EU:s viseringspolitik, beaktar förhindrande av radikaliserings och rekrytering till terrorism	Säkerställa att lämpliga EU-organ eller EU-aktörer konsulteras vid utarbetandet av EU:s viseringspolitik	Kommissionen/utrikestjänsten/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	
23.	Samordna och främja förebyggande strategier i prioriterade regioner	Inrätta (virtuella) nätverk externt mellan EU-delegationer i tredjeländer och medlemsstater Ta med denna fråga i dialoger mellan EU och tredjeländer samt medlemsstaternas bilaterala och/eller regionala dialoger, särskilt i prioriterade regioner	Kommissionen/utrikestjänsten/medlemsstaterna/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
24.	Säkerställa fortsatt specifik (och relevant) programplanering avseende motverkande av radikaliserings	Fortsätta att genomföra bedömningar av drivkrafterna bakom radikaliserings i prioriterade regioner vad avser terrorismbekämpning, utbyta erfarenheter om vad som har och inte har fungerat för att förebygga, motverka och bygga upp motståndskraft mot våldsam extremism samt utnyttja sakkunskapen hos nationella myndigheter i medlemsstaterna vid det efterföljande genomförandet av EU:s bistånd till kapacitetsuppbyggnad	Kommissionen/utrikesjänsen/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	
25.	Integrera ett jämsälldhetsperspektiv i insatserna för att motverka radikaliserings	Genomföra särskild forskning om kvinnors roll inom målregioner/målländer/målgrupper för att förstå deras roll och peka ut områden där kvinnoorganisationer kan bidra till att bygga upp större motståndskraft mot radikaliserings	Utrikesjänsen/kommissionen/EU:s samordnare för kampen mot terrorism	

	Vad?	Hur?	Vem?	Skäl för uppdateringar 2017
26.	Hjälpa yrkesverksamma inom medierna, journalister och offentliganställda i prioriterade regioner vad avser terrorismbekämpning med att använda medier på ett ansvarsfullt sätt	Fortsätta med befintlig fortbildning och utvecklingen av material som grundas på bland annat medlemsstaternas erfarenhet och goda praxis samt EU-initiativ, t.ex. RAN och pågående EU-stöd i tredjeländer	Kommissionen/utrike tjänsten	

Politisk ram – slutsatser, uttalanden, åtgärder etc. antagna sedan januari 2015

1. Det gemensamma Rigauttalandet efter det informella mötet mellan ministrarna för rättsliga och inrikes frågor i Riga den 29–30 januari 2015 (5855/15)
2. Rådets slutsatser om terrorismbekämpning (utrikesrådet) av den 9 februari 2015
3. Uttalande från stats- och regeringschefernas informella möte den 12 februari 2015 [SN 10/2015]
4. Rådets slutsatser om EU:s regionala strategi för Syrien och Irak och mot hotet från Daish av den 23 maj 2016 (9105/16)
5. Förklaring om främjande av medborgarskap och de gemensamma värdena frihet, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning – Informellt möte mellan EU:s utbildningsministrar i Paris den 17 mars 2015⁵
6. Rådets och kommissionens gemensamma ungdomsrapport 2015 om "genomförandet av de förnyade ramarna för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet (2010–2018)"
7. Rådets slutsatser om den förnyade strategin för inre säkerhet av den 17 juni 2015 (8911/15)
8. Europaparlamentets resolution av den 25 november 2015 om att förhindra att EU-medborgare radikaliseras och rekryteras av terroristorganisationer
9. Slutsatser från Europeiska unionens råd och medlemsstaterna, församlade i rådet, om förstärkning av de straffrättsliga åtgärderna mot radikalisering som leder till terrorism och våldsam extremism av den 20 november 2015 (14419/15)
10. Rådets slutsatser om terrorismbekämpning av den 20 november 2015 (14406/15+ COR 1)

⁵ Y:\DG D 1\DG D 1C\TWP\Meeting documents\2017\2017.05.17\citizenship-education-declaration_en.pdf

11. 2015 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020) – Nya prioriteringar för det europeiska utbildningssamarbetet(23 november 2015) (14440/1/15 REV 1)
12. Europeiska rådets slutsatser av den 18 december 2015 (EUCO 28/15)
13. Gemensamt uttalande från EU:s ministrar med ansvar för rättsliga och inrikes frågor och företrädare för EU-institutionerna om terrorattackerna i Bryssel den 22 mars 2016 (7371/16)
14. Rådets slutsatser av den 30 maj 2016 om ungdomssektorns roll i ett integrerat och sektorsövergripande tillvägagångssätt för att förebygga och bekämpa våldsinriktad radikaliserings bland ungdomar (9640/16)
15. Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om att stödja det förebyggande arbetet mot radikaliserings som leder till våldsinriktad extremism (COM(201[.]6) 379 final) av den 14 juni 2016 (10466/16+COR1)
16. Yttrande från Regionkommittén, 15–16 juni, om "Bekämpning av radikaliserings och våldsam extremism: Förebyggande mekanismer på lokal och regional nivå." (CIVEX-VI/010)
17. Uppföljning av uttalandet från Europeiska rådets medlemmar av den 12 februari 2015 om kampen mot terrorism: Rapport om genomförandet av åtgärder (dok. 9422/1/15 av den 10 juni 2015, 12318/15 av den 5 oktober 2015, 14734/15 av den 30 november 2015, 6785/16 av den 4 mars 2016)
18. Rådets slutsatser av den 30 maj 2016 om uppbyggande av mediekompetens och kritiskt tänkande genom utbildning (9641/16)
19. Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om förebyggande av radikaliserings som leder till våldsam extremism av den 21 november 2016 (14276/16)

20. Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om mångfaldspräglad inkludering i syfte att uppnå högkvalitativ utbildning för alla av den 17 februari 2017 (6356/17)
 21. *Member States' approaches to dealing with accompanying family members of Foreign Terrorist Fighter Returnees, in particular children: results of the questionnaire and follow-up* (6900/17+ ADD 1) (finns inte på svenska)
 22. EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6)
-

DE VIKTIGASTE RESULTATEN INOM RAMEN FÖR 2014 ÅRS RIKTLINJER

Följande är bland de viktigaste åtgärder/initiativ/verktyg som vidtagits på EU-nivå inom ramen för 2014 års riktlinjer:

- Inrättande av **RAN:s kompetenscentrum** i oktober 2015 (med ytterligare uppgifter, till exempel stöd till medlemsstaterna, forskning och ökat fokus på praktiska riktlinjer och handledningar).
- **Initiativ via EU:s internetforum** (med två huvudmål – minska mängden terrorismrelaterat innehåll på internet och stödja alternativa budskap), särskilt följande:
 - EU-enheten för anmälan av internetinnehåll (IRU), som inledde sitt arbete i juli 2015 och nu ingår i europeiskt centrum mot terrorism, som inrättades i januari 2016.
- **Programmet för att stärka civilsamhällets ställning (CSEP)**, som sammanför särskilt internetföretag, RAN och ESCN, startades i samband med det andra högnivåmötet i EU:s internetforum.
- Branschens utarbetande av en databas över hashtaggar.
- **Rådgivande gruppen för strategisk kommunikation rörande Syrien (SSCAT)**, med särskild inriktning på utländska stridande, och efterföljande projektet **Europeiska nätverket för strategisk kommunikation (ESCN)**, som har varit i drift sedan oktober 2016 och erbjuder en plattform för utbyte av sakkunskap och riktad rådgivning inom strategisk kommunikation för att motverka våldsam extremism och terrorism.
- **Dialog med branschen om hatpropaganda**, som ledde till en överenskommelse mellan stora it-företag (Facebook, Twitter, Microsoft och YouTube) om en **uppförandekod om olaglig hatpropaganda på nätet**.

- **Nätverket av nationella beslutsfattare som arbetar med förebyggande insatser** (drog igång i februari 2017), som syftar till att stärka och institutionalisera utbytet av sakkunskap och erfarenheter om förebyggande angreppssätt och åtgärder i medlemsstaterna och engagera medlemsstaterna närmare i RAN:s verksamhet, med beaktande av de prioriteringar och behov som identifieras av medlemsstaterna.
- **Fonder och program** för att finansiera relevanta projekt inom forskning, särskilt FP7/H2020 och Fonden för inre säkerhet. **Initiativ på området utbildning och ungdomsfrågor** (ungdomars egenmakt, stärka motståndskraften, bekämpning av diskriminering, rasism och intolerans etc.), såsom verktygslådan för ungdomsledare och rekommendationer för politiska beslutsfattare ("ungdomsarbetets bidrag till att förebygga marginalisering och våldsam radikalisering"), e-vänskolekontakter, "RAN Young", det arbete som pågår i arbetsgruppen för främjande av medborgarskap och gemensamma värden inom Utbildning 2020, europeiska volontärtjänsten, europeiska solidaritetskåren, det förberedande arbetet för och lanseringen av nätverk av förebilder osv., med medel från bl.a. Erasmus +.
- **Initiativ på det rättsliga området (avradikalisering i fängelser, rättsliga åtgärder mot våldsamma extremistiska grupper och enskilda personer)**, t.ex. avseende utbyte av bästa praxis och fortbildning av dem som arbetar i första ledet i fängelser och av intagna (t.ex. RAN-dokument om fängelse och skyddstillsyn, samarbete mellan RAN och *European Prison Training Academy* (EPTA), det arbete som utförs av det europeiska nätverket för rättslig utbildning, med medel från bl.a. Programmet för rättsliga frågor och Europeiska socialfonden.
- Den **yttre dimensionen**: Samarbete med tredjeländer, särskilt på västra Balkan, i Mellanöstern och Nordafrika och Turkiet genom terrorismbekämpning samt genom riktade och mer utvecklade dialoger om säkerhet som leder till att det utformas åtgärder och färdplaner för terrorismbekämpning.